

Паршукова Л.М.

Уманський державний педагогічний університет

Розробка і впровадження робочих зошитів із друкованою основою на уроках інформатики

Сучасний період розвитку суспільства не дарма отримав назву етапу інформатизації. Характерною рисою цього періоду є той факт, що домінуючим видом діяльності в сфері суспільного виробництва, що підвищує його ефективність стає збір, обробка, зберігання, передача й використання інформації, здійснювані на базі сучасних інформаційних технологій.

Одним з головних напрямків процесу інформатизації сучасного суспільства стає інформатизація освіти, що забезпечує широке впровадження в практику психолого-педагогічних розробок, спрямованих на інтенсифікацію процесу навчання, реалізацію ідей розвиваючого навчання, удосконалювання форм і методів організації навчального процесу, що забезпечує перехід від механічного засвоєння фактичних знань до оволодіння вмінням самостійно здобувати нові знання.

Ефективність навчання перебуває в прямій залежності від використання вчителем дидактичних методів і сформованого в школярів пізнавального інтересу до уроків інформатики. Знання основних теоретичних положень курсу, алгоритмів рішення типових завдань і вміння використати отримані знання на практиці.

Знання теорії досягається за допомогою регулярного й систематично проведеного контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок. Використовуючи різноманітні форми (усне й письмове опитування, машинний контроль, комбіноване опитування та ін.), пропонуючи школярам питання на аналіз, порівняння, узагальнення, класифікацію, що активізують їхнє мислення, учитель не тільки констатує й оцінює ступінь засвоєння пройденого матеріалу, але й розвиває пізнавальний інтерес учнів до інформатики не тільки як науки яка дає можливість спілкування в Інтернеті, а й розглядати її як науку, що

надасть можливість складання власних програм, розробки проектів і т.д. Підвищенню ефективності навчання сприяють:

- активізація мислення учнів, здійснювана на всіх етапах уроку (комбіноване опитування; проблемні ситуації з наступним пошуком їхнього рішення й обґрунтуванням його раціональності; життєві приклади);
- алгоритмізація навчання школярів рішенню типових завдань курсу;
- використання індивідуальних завдань для виконання практичних робіт;
- сполучення типових, розвиваючих і творчих завдань;
- зміна навчальної діяльності учнів.

У розв'язанні проблеми підвищення якості навчання особливої уваги заслуговують робочі зошити з друкованою основою

Робочі зошити давно відомі вчителям і учням. Їхні достоїнства незаперечні: системний підбір завдань, що поступово ускладнюються; економія часу учня за рахунок виконання роботи безпосередньо на сторінках посібника, тобто на друкованій основі, і, як наслідок, можливість розв'язання не тільки більшої кількості типових завдань, а й рішення складних та творчих завдань. Ці посібники в більшості являють собою короткі збірники завдань в яких відсутня варіативність завдання. Робочий зошит не повинен механічно поєднувати підручник та звичайний робочий зошит. Зошит з інформатики не повинен бути інформативним, він має організувати можливість диференційного навчання учнів, давати можливість самостійного (творчого) вирішення завдання.

Ціль робочого зошита - сприяти підвищенню ефективності навчання школярів і рівня їхнього творчого розвитку. Впровадження цього посібника в практику навчального процесу має на меті вирішувати такі завдання:

- розвиток мислення школярів;
- більше міцне засвоєння теоретичних положень;
- придбання практичних умінь і навичок рішень розвиваючих та творчих завдань;
- оволодіння алгоритмами рішення основних завдань шкільного курсу;

- контроль за ходом навчання школярів конкретній навчальній дисципліні
- формування в них умінь і навичок самоконтролю.

Робочий зошит має відповідати певним вимогам: відбивати всі теми шкільного курсу навчальної дисципліни; бути зрозумілим, доступним й по можливості цікавим кожному учневі, а виходить, містити диференційовані завдання, розраховані на тих, хто швидко сприймає й засвоює матеріал.

Таким чином, сучасний робочий зошит - це дидактичний комплекс, призначений для самостійної роботи учнів у класі та вдома безпосередньо на його сторінках. Це дозволяє заощадити час, що забезпечить можливість рішення більшого числа різних завдань за меншу кількість часу й, як наслідок, позитивно позначиться на якості підготовки. Щоб школяр міг усвідомлено й самостійно виконувати завдання, він повинен знати основні теоретичні положення.

Рішення будь-якого завдання відбувається звичайно на основі теоретичних знань. Справа значно спрощується, якщо учень знає алгоритм рішення, тобто усвідомлює, із чого почати й у якій послідовності продовжувати. Щоб підготувати учнів до рішення типових завдань, на сторінках робочого зошита корисно показати характер і послідовність їхнього виконання, тобто познайомити їх з алгоритмами.

У свою чергу, учителям необхідно показати можливі шляхи пошуку рішення, учити самостійно становити алгоритми рішення завдань. У робочий зошит варто також включити завдання творчого характеру, при рішенні яких потрібно виявити свої, хоч і первісні здатності й знання до складання таких алгоритмів. Сполучення короткого змісту теоретичних основ теми й алгоритмів рішення типових завдань являє собою так званий інформаційний комплекс. Це перший розділ кожної теми, розглянутої в робочому зошиті. Другим основним розділом кожної розглянутої теми є система різних завдань і вправ для класної й домашньої самостійної роботи учнів. У цей розділ варто включити кілька різних видів типових завдань. Це забезпечує певний тренаж, набуває вправності в орієнтації й рішенні, підвищує якість засвоєння матеріалу. Нетипові завдання

можуть бути запропоновані увазі школярів лише після освоєння типових. Це сприяє цілеспрямованому й інтенсивному розвитку мислення школярів, формуванню їхніх творчих здатностей.

Отже, структура й зміст робочого зошита визначається в такий спосіб:

1. інформаційний комплекс по кожній темі курсу: короткі теоретичні відомості, алгоритм рішення типового завдання;
2. завдання й вправи для самостійної роботи учнів: типові, розвиваючі й творчі завдання й вправи;
3. узагальнення й висновки по кожній темі: примітки, резюме, висновки, контрольні питання.

Отже, робочий зошит покликаний бути доповненням до основного навчального матеріалу. Тому він не замінить шкільний підручник. Це дидактичний матеріал до нього.

Робочий зошит має бути розроблений у повній відповідності із сучасними шкільними програмами.

Список використаних джерел

1. Лікарчук А.М. Навчальні завдання у зошитах з друкованою основою// педагогіка і психологія професійної освіти. – 2001.-№4.- С.11-118.
2. Чінчой О.О., Кононенко С.О. Наукові записки. – Випуск 72. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка. – 2007. –Частина 2. – С. 243-248.
3. Нечволод Л. Інформативно-ілюстративна функція робочого зошита // Педагогіка та психологія. Зб. наук. праць. – Харків: ХДПУ, 2000. – Вип.12. – С. 88-91.